

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Petru Ursache,

Judecători - Elena Covalenco, Ghenadie Nicolaev,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva sentinței Judecătorei Centru, mun.Chișinău din 05 martie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2013 de către avocatul Roșca Vladislav în numele inculpatului

Beznos Denis Igor, născut la 23 februarie 1985, originar din s.Sovetscoie, r-nul Rîbnița, domiciliat în mun.Chișinău, str.Milescu Spătaru 25/3, ap.21.

Termenul examinării cauzei în:

prima instanță de la 23.02.2010 pînă la 05.03.2012,

instanța de apel de la 11.06.2012 pînă la 28.02.2013,

instanța de recurs de la 26.06.2013 pînă la 04.09.2013.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Centru, mun.Chișinău din 05 martie 2012 procesul penal de învinuire a lui Beznos Denis în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.189 alin.(1) și art.246¹ lit.b) Cod penal a fost încetat, pe motiv că faptele lui nu conțin elementele infracțiunii, ci constituie contravenții administrative, prevăzute de art.107 alin.(2) și art.355 Cod contravențional, cu încetarea procedurii contravenționale, în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut de art.30 alin.(2) Cod contravențional.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că Beznos Denis, în perioada de timp 20.11.2007 - 18.11.2009 activînd în calitate de consultant pe vînzări, la SC „Construct Resurs” SRL al cărei gen de activitate constă în importul și realizarea materiei prime și utilajului pentru instalarea pardoselilor industriale, calcularea materiei prime utilizate conform proiectelor și instalarea pardoselilor industriale, iar domeniul altor întreprinderi nu este cunoscut, din motiv că materialele și utilajul pot fi realizate numai de către întreprinderea dată, fiindcă este unicul reprezentant al producătorilor de peste hotare și, fiindu-i încredințate pentru necesități de serviciu informații cu privire la invenții interne, modele de utilitate, desenul și modelul industrial al întreprinderii date, în ultima perioadă de activitate, a răspîndit informațiile încredințate către „Artasar”, SRL „Nicontax Grup” etc., și anume „informația cu privire la structura cadrelor și activitate, caracterul, regulile, posibilitățile și organizarea activității, tipul materiei prime și utilajului folosit, date despre produsele care pot fi deja propuse, date despre produsele ce încă nu sînt incluse în planul activității, date despre perspectivele și metodele de activitate în viitor, date despre îndeplinirea unor comenzi concrete, planuri de dezvoltare a întreprinderii, strategii de mărire a pieții de desfacere și alte idei comerciale, planuri cu privire la invenții, rezervele și produsele pentru utilizare, date curente și planurile financiare, informații cu privire la piața de desfacere, cercul și lista producătorilor, clienților, asociațiilor, intermediarilor și investitorilor etc..

Tot el, la 18 noiembrie 2009, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflîndu-se în oficiul SRL „Construct Resurs” din str.A.Mateevici 49/2, mun. Chișinău, amenințînd directorul întreprinderii Levițchi Ivan cu răspîndirea unor știri defăimătoare, informații care ar cauza daune considerabile drepturilor și intereselor persoanei și anume informații comerciale secrete răspîndite către concurenți, precum și către furnizorii

exclusivi, cu privire la structura cadrelor și activitate, caracterul, regulile, posibilitățile și organizarea activității, tipul materiei prime și utilajului folosit, date despre produsele care pot fi deja propuse, date despre produsele ce încă nu sînt incluse în planul activității, date despre perspectivele și metodele de activitate în viitor, date despre îndeplinirea unor comenzi concrete, planuri de dezvoltare a întreprinderii, strategii de mărire a pieții de desfacere și alte idei comerciale, planuri cu privire la invenții, rezervele și produsele pentru utilizare, date curente și planurile financiare, informațiile cu privire la piața de desfacere, cercul și lista producătorilor clienților, asociațiilor, intermediarilor și investitorilor etc., fapt ce ar fi dus la discreditarea SC „Construct Resurs” SRL în fața furnizorilor exclusivi (diler), cu posibilitatea pierderii acestei calități, pierderea unor contracte, totodată Beznos Denis a amenințat cu distrugerea întregii afaceri deținute de SC „Construct Resurs” SRL pentru ce a cerut de la Levițchi Ivan bani în sumă de 10000 lei, în scopul nedivulgării datelor menționate.

3. Împotriva sentinței au declarat apel acuzatorul de stat și avocatul V.Roșca în numele inculpatului, care au solicitat:

- acuzatorul de stat, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art.246¹ lit.b) Cod penal la amendă în mărime de 2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de întreprinzător pe un termen de 5 ani și în baza art.189 alin.(1) Cod penal la 2 ani închisoare, iar în temeiul art.84 Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa definitivă sub formă de amendă în mărime de 2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de întreprinzător pe un termen de 5 ani și sub formă de închisoare de 2 ani, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea apelului procurorul a invocat că instanța neîntemeiat a reîncadrat acțiunile inculpatului în prevederile art.107 alin.(2) și 335 Cod contravențional și a încetat procesul penal pe motivul expirării termenului de prescripție, deoarece în cauză au fost acumulate suficiente probe ce dovedesc vinovăția acestuia în săvîrșirea infracțiunii de concurență neloială și șantaj; instanța neîntemeiat și-a argumentat concluziile doar pe declarațiile inculpatului, de rînd ce dînsul a deschis pe numele său firma SRL „Excons Grup” care urma să presteze servicii asemănătoare celor prestate de către SC „Construct Resurs” SRL, și răspîndea oferte fără a avea încheiate contracte cu furnizorii. Astfel, reieșind din faptul că inculpatul urma să ofere servicii pe care nu le avea, deținea informații referitor la furnizori, modul de calcul al lucrărilor și prezenta mostre clienților care aparțineau SC „Construct Resurs” SRL, acțiunile lui reprezintă niște acte de concurență neloială și urmau corect a fi încadrate în baza art.246¹ lit.b) Cod penal, și art.189 alin.(1) Cod penal;

- avocatul în numele inculpatului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare a acestuia din lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunilor imputate, invocînd că partea acuzării nu a prezentat probe care ar fi confirmat că cet.I.Levițchi ar fi fost amenințat de către inculpat, iar informațiile comerciale secrete ale „Construct Resurs” SRL nu sînt defăimătoare și nu sînt informații despre persoana șantajată, rudele sau apropiații acestuia, ori amenințarea cu distrugerea afacerii nu se încadrează în latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.189 alin.(1) Cod penal; declarațiile reprezentantului părții vătămate A.Tărîță nu puteau fi luate în considerație de instanță, deoarece acesta deține informația doar din spusele cet.I.Levițchi, între martor și inculpat nefiind efectuată confruntarea, iar declarațiile martorului E.Brezgunova, urmau a fi apreciate critic, pe motiv că aceasta este soția inculpatului; înscrisurile la care a făcut referire procurorul confirmă nevinovăția inculpatului, iar rapoartele de expertiză urmau a fi recunoscute de instanță ca inadmisibile, deoarece ordonanța de dispunere a expertizei din 23.11.2009 a fost adusă la cunoștință inculpatului abia la 21.12.2009 cînd deja erau efectuate ambele expertize din 03.12.2009 și 16.12.2009, prin urmare în cazul cînd nu există probe ce ar confirma cu certitudine acțiunile inculpatului de a cere bunuri și foloase necuvenite, că ar fi amenințat cu răspîndirea informațiilor defăimătoare și cu distrugerea afacerii lui I.Levițchi,

acțiunile lui nu întrunesc elementele infracțiunii de șantaj, din care motiv pe acest episod inculpatul urma a fi achitat; pe învinuirea adusă inculpatului în baza art.246¹ lit.b) Cod penal, la fel nu au fost aduse probe ce ar demonstra vinovăția ultimului; prima instanță a dat o apreciere corectă afirmațiilor și probelor aduse de partea acuzării, dar eronat a constatat existența contravenției prevăzute de art.107 Cod Contravențional, deoarece inculpatul nu a obținut sau divulgat careva informații ce constituie secret comercial, iar instanța constatând că a avut loc acest fapt, în partea descriptivă a sentinței nu a descris care anume informații au fost obținute sau divulgate și dacă acestea în cauză reprezintă secret comercial; nu a fost stabilit cu certitudine de la cine a obținut sau cui a divulgat inculpatul informația comercială, din care motiv și pe acest capăt de acuzare inculpatul urma să fie achitat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2013, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de avocat în numele inculpatului și admis apelul procurorului, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Beznos Denis a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.189 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 300 unități convenționale și încetat procesul penal în baza art.246¹ lit.b) Cod penal, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală conform art.60 alin.(1) lit.a) Cod penal.

4.1. Pentru pronunțarea hotărârii date instanța de apel a constatat că Beznos Denis, în perioada de timp 20 noiembrie 2007 - 18 noiembrie 2009 activînd în calitate de consultant pe vânzări, la SC„Construct Resurs” SRL, în virtutea funcției deținute, a semnat un șir de acte referitor la cerul de parteneri, dileri, tehnologia de producere, fapt ce constituie secret comercial, obligîndu-se să nu-1 divulge persoanelor terțe, inclusiv și angajaților întreprinderii care nu aveau acces la această informație.

Ulterior, la 13 noiembrie 2009, Beznos Denis a înregistrat pe numele său întreprinderea SRL „Excons Grup”, a început activitatea de întreprinzător în scopul concurenței neloiale exprimate prin răspîndirea în procesul comerțului a informației false privind produsele SC„Construct Resurs” SRL, prezentîndu-le ca aparținînd SRL „Excons Grup”.

Tot el, la 18 noiembrie 2009, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflîndu-se în oficiul SC„Construct Resurs” SRL din str.A.Mateevici 49/2, mun.Chișinău, amenințînd directorul întreprinderii Levițchi Ivan cu răspîndirea unor știri defăimătoare, informații care ar cauza daune considerabile drepturilor și intereselor persoanei, și anume informații comerciale secrete răspîndite către concurenți, precum și către furnizorii exclusivi, cu privire la structura cadrelor și activitate, caracterul, regulile, posibilitățile și organizarea activității, tipul materiei prime și utilajului folosit, date despre produsele care pot fi deja propuse, date despre produsele ce încă nu sînt incluse în planul activității, date despre perspectivele și metodele de activitate în viitor, date despre îndeplinirea unor comenzi concrete, planuri de dezvoltare a întreprinderii, strategii de mărire a pieții de desfacere și alte idei comerciale, planuri cu privire la invenții, rezerve și produsele pentru utilizare, date curente și planurile financiare, informații cu privire la piața de desfacere, cerul și lista producătorilor, clienților, asociaților, intermediarilor și investitorilor etc., fapt ce ar fi dus la discreditarea SC„Construct Resurs” SRL în fața furnizorilor exclusivi (diler), cu posibilitatea pierderii acestei calități, pierderea unor contracte, totodată Beznos Denis a amenințat cu distrugerea întregii afaceri deținute de SC„Construct Resurs” SRL și a cerut de la Levițchi Ivan bani în sumă de 10000 lei, pentru a nu divulga datele menționate.

4.2. Instanța de apel analizînd în ansamblu probele cauzei penale, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor a ajuns la concluzia că acțiunile lui D.Beznos confirmă săvîrșirea de către el a infracțiunilor prevăzute de art.189 alin.(1) și art.246¹ lit.b) Cod penal.

Instanța de apel pe învinuirea adusă în baza art.246¹ lit.b) Cod penal a ajuns la concluzia că, vinovăția inculpatului este demonstrată integral prin probele acumulate legal în

cadrul urmăririi penale și examinate în instanța de judecată, precum și recercetate și verificate în cadrul instanței de apel, și anume prin: declarațiile reprezentantului SC „Construct Resurs” SRL, a martorilor N.Calarași, E.Brezgunov, N.Deleanu, I.Iovu, A.Malai și actele cauzei - lista informațiilor care reprezintă taină comercială la SC „Construct Resurs” SRL; contractul individual de muncă și contractul de răspundere materială deplină încheiat între SC „Construct Resurs” SRL și inculpatul D.Beznos; angajamentul semnat de D.Beznos privind nedivulgarea secretului comercial; certificatul eliberat de compania „Desso BV”, Olanda, în confirmarea faptului că SRL „Construct Resurs” este distribuitorul oficial exclusiv în R.Moldova a acestei companii; procesul-verbal privind marcarea bancnotelor care au fost ulterior transmise de către I.Levițchi lui D.Beznos; procesul-verbal de interceptare și înregistrare a conversației între I.Levițchi și D.Beznos și stenograma acestora; procesul-verbal de percheziție corporală a inculpatului, în cadrul căreia la ultimul au fost depistate și ridicate bancnotele transmise de către I.Levițchi; procesele-verbale de percheziție la domiciliul inculpatului, de examinare a obiectelor ridicate și tabelul fotografic la el; raportul de expertiză criminalistică nr.3306 din 03.12.2009 a bancnotelor ridicate de la inculpat în cadrul percheziției corporale.

La fel, instanța de apel a conchis că, prin acțiunile sale, inculpatul a obținut informații ce constituie secretul comercial al SC „Construct Resurs” SRL, care mai apoi au fost răspândite către alți agenți economici și folosite în scopuri contrare intereselor părții vătămate, deoarece la angajarea în serviciu, pe lângă contractul individual de muncă și contractul de răspundere materială deplină, D.Beznos a luat cunoștință de Lista informațiilor de bază care constituie secretul comercial al întreprinderii pentru care a semnat; regulamentul de păstrare a confidențialității secretului comercial al SC „Construct Resurs” SRL; obligațiunea de nedivulgare a secretului comercial al întreprinderii; instrucțiunea de activitate a consultantului de vânzări.

Astfel, instanța a concluzionat că D.Beznos, cunoscând despre negocierile purtate de SC „Construct Resurs” SRL și compania franceză „Gerflor”, privind deschiderea unei filiale a companiei în cauză în Ucraina, a folosit aceste informații confidențiale în scopuri personale pentru a obține ulterior avantaje de la comercializarea produselor companiei date în Ucraina, expediind din numele său (în calitate de reprezentant al unei companii terțe - SRL „CBK-Prom”) o scrisoare electronică în adresa companiei „Gerflor”, care are ca subiect inițierea unei conlucrări, oferindu-se în calitate de reprezentant al acestei companii pe teritoriul Ucrainei, scrisoarea electronică fiind trimisă în adresa companiei „Gerflor” de pe calculatorul său de lucru de la sediul firmei „Construct Resurs” SRL.

Instanța de apel a constatat că, în perioada de activitate în cadrul SC „Construct Resurs” SRL, inculpatul a constituit o întreprindere „Excons Grup” SRL cu care SC „Construct Resurs” SRL deja avea încheiate contracte de prestări-servicii sau cu care se afla în proces de negocieri. În acest scop inculpatul a folosit întreprinderea nominalizată în calitate de mijloc de comitere a infracțiunii de concurență neloială, prezentând clienților părții vătămate diferite oferte comerciale pentru a-i determina pe aceștia să se refuze de la lucrările oferite de SC „Construct Resurs” SRL în favoarea companiilor propuse de ultimul, fapt confirmat prin depozițiile martorului N.Deleanu, care a relatat că după finalizarea etapei de selectare a antreprenorului pentru executarea lucrărilor de instalare a pardoselii, în faza când se negociau condițiile contractului cu partea vătămată, la sediul băncii BCR Chișinău de el s-a apropiat inculpatul și i-a propus o ofertă comercială identică cu cea înaintată de „Construct Resurs” SRL, cu aceeași marfă și a aceluiași producător (DESSO), fapt confirmat prin anexele ofertelor comerciale prezentate de D.Beznos antreprenorului general SRL

„Moldconinvest”, precum și martorului E.Brezgunova, care a explicat, că la începutul anului 2009 au apărut probleme cu clienții și în special cu cei cu care lucra D.Beznos, deoarece aceștia se refuzau de serviciile SRL „Construct Resurs” sau negocierile se destrămau, iar despre activitățile inculpatului a aflat de la clienții săi - Andys Pizza, BCR Chișinău, „Moldconinvest” SRL.

Totodată, instanța reținând că infracțiunea comisă de inculpat, potrivit art.16 alin.(2) Cod penal se consideră ușoară și din data săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de zile, a conchis că pe acest capăt de acuzare procesul penal urmează a fi încetat în baza art.332 alin.(1) Cod de procedură penală, pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Referitor la învinuirea adusă în baza art.189 alin.(1) Cod penal, instanța de apel la fel a ajuns la concluzia că vinovăția inculpatului este dovedită pe deplin prin declarațiile martorilor E.Brezgunova, N.Calaraș și actele cauzei: procesul-verbal de interceptare și înregistrare a comunicărilor din 21.11.2009, cu stenograma comunicărilor dintre D.Beznos și I.Levițchi.

De asemenea, instanța a apreciat critic declarațiile inculpatului pe motiv că acestea sînt contradictorii pe tot parcursul examinării cauzei, iar a martorului A.Malai - pe motiv că sînt date din interes personal și care au fost combătute prin scrisoarea Camerii Înregistrării de stat nr.346 din 03.05.2011 nefiind confirmat faptul că dînsul a avut vreodată calitatea de asociat în compania SC „Construct Resurs” SRL.

La stabilirea măsurii și mărimii pedepsei inculpatului, instanța de apel, ținînd seama de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante prezente în cauză, precum și lipsa celor agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, a ajuns la concluzia de a-i aplica o pedeapsă echitabilă sub formă de amendă.

5. Împotriva sentinței și deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul V.Roșca în numele inculpatului care, invocînd prevederile art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare a lui D.Beznos pe ambele capete de acuzare, pe motivul lipsei în acțiunile lui a elementelor constitutive a componentelor de infracțiune prevăzute de art.189 alin.(1) și art.246¹ lit.b) Cod penal, invocînd repetat aceleași motive ca și în apel, descrise la pct.3 a prezentei hotărîri.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală (modificat în redacția Legii nr.66 din 05.04.2012, în vigoare la 27.10.2012), termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărîrilor instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 28.02.2013 în prezența participanților la proces, inclusiv a inculpatului D.Beznos și avocatului său, V.Roșca, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată, aceștia fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate - 28.03.2013 (f.d.190, v.2).

Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de apel rezultă că, decizia motivată a fost pronunțată la 28.03.2013, copiile căreia, potrivit recipisei din 28.03.2013, au fost înmîinate contra semnătură procurorului și inculpatului, iar acestuia din urmă i-a fost înmînată și o copie a deciziei pentru avocatul V.Roșca, care nu s-a prezentat la data pronunțării deciziei integrale cunoscînd despre acest fapt. Decizia a fost publicată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău în aceeași zi, recurentul avînd posibilitatea să i-a cunoștință de conținutul acesteia (f.d.190-191, 209, v.2). Totodată, instanța la 19.04.2013 a expediat copia deciziei motivate

pentru informare în adresa tuturor participanților la proces, inclusiv și a avocatului V.Roșca (f.d.210, v.2).

Potrivit prevederilor art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Reieșind din sensul articolului dat, pentru avocat, termenul de declarare a recursului (de 30 de zile) începe să curgă de la 29.03.2013 și expiră la 29.04.2013. Conform datelor de înregistrare a secției grefă a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, avocatul V.Roșca în numele inculpatului a depus recursul ordinar împotriva deciziei instanței de apel la data de 18.05.2013, adică după expirarea termenului legal de 30 de zile prevăzut de art.422 Cod de procedură penală (f.d.216, v.2).

Data de 18.04.2013, la care face referire recurentul, nu poate fi considerată ca începutul curgerii termenului de declarare a recursului ordinar pentru avocat, deoarece în lege este cert stipulat momentul începerii curgerii acestui termen.

Potrivit art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În acest context, instanța de recurs atestă că termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului, el urmează a fi respins ca tardiv, deoarece legea procesual penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În circumstanțele stabilite, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului declarat de avocat, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiției

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Roșca Vladislav în numele inculpatului Beznos Denis, împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 05 martie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2013 în cauza penală în privința lui Beznos Denis, fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 septembrie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Elena Covalenco

Ghenadie Nicolaev